

سیمای در حال تحول بیت المقدس*

دیدگاه تاریخی

۱۹۴۸

وزارتخانه‌ها و هتلها (به‌طور مثال سنس‌تاهیلتون) بر روی زمینی ساخته شده‌اند که زمانی به روستاییان فلسطینی تعلق داشته‌است. بیمارستان حدائث^۵ و یادواشم^۶ بر روی زمینی بنا شده‌اند که بخشی از زمینهای فلسطینی‌های عین کرم بوده‌است. پارک استقلال، به‌جای گورستان مسلمانان در محله قدیمی مامیلا^۷ احداث شده‌است و استادیوم و بازار تجاری را بر روی زمینهای المالحه ساخته شده‌است. بن‌گوریون نخست‌وزیر اسرائیل، در دوم فوریه ۱۹۴۹، اعلام کرد که بیت المقدس غربی [که تحت کنترل اسرائیلی‌هاست] دیگر قلمروی اشغالی نبوده، بلکه بخش لاینفک کشور اسرائیل است و در اجرای همین سیاست در

این باور عمومی که بیت المقدس را در ۱۹۴۸ در زمان تقسیم شهر، یهودی قلمداد می‌کند این واقعیت را نادیده می‌انگارد که در این دوره طی عملیات «پاکسازی قومی» اسرائیل، حدود ۶۸ تا ۸۰ هزار فلسطینی به زور از بیت المقدس غربی و از روستاهای نزدیک به آن (لفته^۱، دیر یاسین^۲، عین کرم^۳ و المالحه^۴) بیرون رانده شدند. امروزه، کنست (مجلس اسرائیل)، بعضی از

۱۳ دسامبر ۱۹۴۹، بیت المقدس غربی ارتباطی را در بر می گیرد تا منطقه شهری به طور غیر قانونی پایتخت اسرائیل بیت المقدس شرقی اشغال شده را پررکنه خوانده شد. نماید.

جدول ۱ توزیع املاک در بیت المقدس غربی، ۱۹۴۸

مالکین	درصد
مردم فلسطین	۴۰
وقف، کلیساها، دولت فلسطین	۳۴
یهودیان	۲۶

سال ۱۹۶۷ رفتار دولت لوی اشکول^۸، با اسرائیل از ۱۹۶۷ به بعد در پی تصرف نوار غزه و کرانه باختری [رود اردن]، شامل بیت المقدس شرقی آشکارا اهداف و سیاستهایی را در قبال بیت المقدس دنبال کرد که حاصل آن شکل دادن به حقایق غیر قابل انکار کنترل انحصاری این شهر بود. بلافاصله پس از جنگ ژوئن، دولت اسرائیل شروع به تعیین محدوده میان نواحی بیت المقدس غربی و شرقی نمود. استراتژی «یهودی کردن» اسرائیل، تشکیل مستعمره در بخش قدیمی شهر، مناطق مجاور و حومه آن، و نیز ساخت مناطق مسکونی در اطراف شهر راههای جدید

رفتار دولت لوی اشکول^۸، با بیت المقدس شرقی از همان آغاز با رفتار این دولت در سایر مناطق اشغالی متفاوت بود. در ۲۸ ژوئن ۱۹۶۷، کنست، قانون ۱۹۵۰ را که در آن بیت المقدس غربی پایتخت اسرائیل اعلام شده بود، تغییر داد تا قوانین اسرائیل بر بخش شرقی این شهر نیز حاکم شود.

استراتژیهایی که با استادی توسط شهردار تدی کولک^۹ با کمک بدون قید و شرط دولت اسرائیل درباره بیت المقدس طراحی و تا به امروز نیز اجرا شده اند، این ایده را دنبال می کنند که «بیت المقدس بزرگ» را از سواحل غربی رود اردن

جدا کرده، و الحاق آن را به قلمرو اصلی اسرائیل میسر سازد. نگرانی عمده دیگر کولک، رشد جمعیت فلسطینی در بیت المقدس بود. به منظور قانونی جلوه دادن تصرف زمینهای فلسطینی، جلوگیری از توسعه و ایجاد مسکن فلسطینی ها، و بیرون راندن آنان از شهر، مرسوم بود که املاک متعلق به فلسطینی ها را خالی از سکنه و یا غیر قابل استفاده بنامند. به وزیر امور مالی اسرائیل اختیارات قانونی داده شده بود تا در صورت نیاز به انجام یک «هدف عمومی» فرمان سلب مالکیت زمینهای خصوصی را صادر نماید. از ۱۹۶۷ تقریباً ۲۳۵۰۰ دونم ۱۰ از زمین فلسطینی ها در بیت المقدس تصرف شده است. روشهای ناحیه بندی تبعیض آمیز و سیاستهای محدود کننده صدور مجوز ساخت مسکن برای مالکان فلسطینی، استفاده از زمینهایشان را تقریباً ناممکن ساخته است.

تقریباً ۵۰ هزار فلسطینی ساکن بیت المقدس (بدون در نظر گرفتن خویشاوندانشان و آنهایی که بر اثر رویدادهای حقوقی جدید اسرائیلی، حق اقامتشان در بیت المقدس سلب شده بود، یا آن گروه از شهروندان بیت المقدس که در خارج بودند و به همین دلیل در سرشماری ۱۹۶۷ اسرائیلی به حساب آورده نشدند) به زور به خارج از محدوده های شهری بیت المقدس و یا به خارج از کشور رانده شدند.

بین ۱۹۶۷ و ۱۹۹۳، به طور تخمینی حق اقامت ۵۰ تا ۸۰ هزار فلسطینی اهل بیت المقدس، سلب شده است، زیرا شهر را ترک کرده اند. بر اساس یک مطالعه انجام شده:

بیت المقدس، سلب شده است، زیرا شهر را ترک کرده اند. بر اساس یک مطالعه انجام شده:

به هنگام شروع جنگ ۱۹۶۷، حدود

از ۱۹۶۷ تاکنون چه اتفاق افتاده است

در پی اشغال فلسطین، مقامهای

اسرائیل با اقدام به یک سرشماری در سال

۷۶۳۰ نفر در خارج از فلسطین بودند، دیوار غربی را ایجاد کنند. این امر، منجر به بنا بر این در سرشماری ۱۹۶۷ اسرائیل بی خانمان شدن ۶۰۰ خانواده فلسطینی در نظر گرفته نشدند.

۲۴۵۸۰ نفر، اجباراً خانه های خود را در خارج از محدوده ای شهری و غالباً در مجاورت مناطق سواحل باختری رود اردن برپا کردند. ۸۶٫۵ درصد از مساحت بیت المقدس شرقی از کنترل و استفاده فلسطینی ها خارج شده است. فقط حدود ۱۲ درصد از کل

۱۶۹۱۷ نفر، برای اشتغال یا تحصیل به خارج مهاجرت کردند، و غالباً «سیاست پل باز» اسرائیل با اردن، آنها را به ترک بیت المقدس تشویق نمود.

در محله المغاربه ۱۱ شهر قدیمی، به ۲۳۰ می باشد. بیش از ۶ هزار فلسطینی بیرون رانده شدند و بولدورهای اسرائیل، ۱۳۵ خانه را با خاک یکسان کردند تا میدانگاه جلوی البراق ۱۲، برای یهودیان ساخته شده حتی یک واحد هم

جدول ۲

کنترل زمینها در بیت المقدس شرقی (از ۱۹۶۷)

درصد زمین بیت المقدس شرقی	نوع استفاده
۳۴	تصرف شده برای استفاده «عمومی»، یعنی ساخت شهرکهای یهودی نشین
۸٫۵	در نظر گرفته شده برای سلب مالکیت به منظور گسترش این شهرکهای یهودی نشین
۴۴	«منطقه سبز» که بر روی آن اجازه ساخت داده نشده است
۱۳	محله های باقی مانده در اختیار اعراب

برای مردم فلسطین نبوده است. در حالی که بسیاری از نهادها و محل
هفتاد هزار خانواده یهودی در کسب و کار فلسطینی‌ها به اجبار به مناطق
بیت المقدس شرقی از یارانه مسکن بهره مند پیرامون و حومه‌های شهری نقل مکان
شده‌اند، در حالی که فقط ۵۵۵ خانواده داده شد.

فلسطینی توانسته‌اند به چنین یارانه‌هایی فلسطینی توانستند پیدا کنند.
دسترسی پیدا کنند.

تا سال ۱۹۹۵ جمعاً ۶۴۸۷۰ بیت المقدس غربی دارند و تنها تا دو طبقه
مجموعه مسکونی (۸۸ درصد یا ۱۲۲۳۶۷ می‌توانند بسازند در حالی که اسرائیلی‌ها تا
واحد مسکونی) در محله‌های یهودی ساخته ۸ طبقه مجازند.

شده است در حالی که این رقم برای قید و بندهای موجود در برنامه ریزی
فلسطینی‌ها تنها ۸۸۹۰ مجموعه مسکونی شهری بیت المقدس، میزان پراکندگی
یا (۱۲ درصد یا ۲۱۴۹۰ واحد جمعیت را (از ۱۵ تا ۲۰۰ درصد) برای
مسکونی) است. مناطق مسکونی خاص مقرر می‌دارد.

محدودیت ساخت برای فلسطینی‌ها و گسترش شهرک‌های اسرائیلی، بخشی از
تصمیم دولت در ۱۹۷۳ به منظور ثابت نگره داشتن نسبت ساکنان
سطح ۱۹۶۷ است. در صد ساکنان فلسطینی در شهر بیت المقدس محله‌های
فلسطینی با محدودیتهای شدیدی برای فلسطینی در ۱۹۶۷ برابر با ۲۵٫۸ و در
۱۹۹۵ حدود ۲۸٫۶ بوده است.

حقایق امروزی

سیاست شهرک سازی اسرائیل مقامات اسرائیلی، ساختمان
نهادهای دولتی (مانند دادگاهها، پاسگاههای پلیس و برخی وزارتخانه‌ها) را در
بیت المقدس شرقی مستقر ساختند، در ۳۰ ژوئیه ۱۹۸۰، دولت اسرائیل
الحاق غیر رسمی یا (دوفاکتوی) ۱۹۶۷

بیت المقدس به خود را دوباره مورد تأیید قرار داد و اعلام کرد بیت المقدس «پایتخت غیر قابل تقسیم ابدی» اسرائیل است.

دولت اسرائیل، طرح «بیت المقدس بزرگ» را که مفهومی بیشتر سیاسی است تا جغرافیایی و تحت تأثیر دید اسرائیل نسبت به شهر بزرگ بیت المقدس از رام الله^{۱۳} در شمال تا الخلیل^{۱۴} (در جنوب) و از بیت شمش^{۱۵} در غرب تا اریحا^{۱۶} در شرق به وسعت ۳۰ درصد از کرانه باختری قرار دارد - معرفی کرد. تا به حال، ۷۹ درصد از بیت المقدس شرقی، تحت نظارت مستقیم اسرائیل است.

اسرائیل به منظور کسب برتری در تمام منطقه بیت المقدس، شهرکهای یهودی نشین بزرگی را در منطقه اشغال شده در ۱۹۶۷ بنا نهاده است. این شهرکها با تشکیل دو حلقه در اطراف شهر، بیت المقدس شرقی - غربی را در انزوا فرو برده و سواحل غربی رود اردن را به دونیم تقسیم می کنند: حلقه داخلی متشکل از ده شهرک در بیت المقدس شرقی و حلقه بیرونی با بیست شهرک (در «بیت المقدس بزرگ») به کرانه باختری امتداد پیدا می کند.

جاده شماره یک (برجسته ترین چیزی که به منظره بیت المقدس شرقی اضافه شده) که در ۱۹۹۲/۹۳ گشوده شد زنجیره ارتباطی بین شهرکهای شرقی و شمالی، به بیت المقدس مرکزی به شمار می رود.

در حالی که نقشه های اسکان دهی حزب کارگر با هدف کسب قلمرو هر چه بیشتر، با کمترین تعداد جمعیت عرب بوده است، هدف حزب لیکود^{۱۷} افزایش تعداد شهرکها و مهاجران تازه یهودی در سرزمینهای اشغالی و ترجیحاً بر روی تپه های اطراف مرکز جمعیت فلسطینی به منظور تضعیف تمامیت جوامع فلسطینی است.

یک استراتژی بسیار بکار گرفته شده برای رسیدن به این هدف، منطقه بندی زمینهای فلسطینی به عنوان «مناطق سبز» بوده است. نقشه های منطقه بندی بیت المقدس، نواحی وسیعی را با رنگ سبز برای «منظره بدون مانع»^{۱۸} نشان می دهد. این نواحی، به طور رسمی به عنوان فضاهای عمومی تلقی می شوند، اما در واقع موجودیت آنها برای ثابت نگه داشتن میزان ساختمان سازی فلسطینی ها می باشند. هم اکنون، ۳۱ هزار دونم در بیت المقدس

شرقی به عنوان «مناطق سبز»، منطقه بندی شده اند و پانصد جریب از روستای شوفات ۱۹ که در ۱۹۶۸ به عنوان منطقه سبز تعیین شده بود، در ۱۹۷۳ دوباره منطقه بندی شد تا در آن شهرک یهودی نشین راموت ۲۰ ساخته شود و این نخستین بار بود که منطقه‌ای سبز برای ساختمان سازی یهودی به کار می‌رفت. اخیرترین مورد جبل ابو غنیم ۲۱، است که در ۱۹۹۱ شهرداری آن حدود دو هزار دونم (از مناطق تعیین شده به عنوان منطقه سبز در ۱۹۶۸) را برای ساخت محل سکونت جدید یهودی نشین هاروما ۲۲ مجدداً منطقه بندی کرد. این آخرین حرکت، آشکارا نشان

جدول ۳
شهرکهای اسرائیلی در بیت المقدس شرقی عرب

شهرک	جمعیت
تالپوت شرقی	۱۸۰۰۰
تپه فرانسوی	۸۳۰۰
گیلو	۳۰۰۰۰
مالوت دافنا	۴۶۰۶
مانت اسکوپوس	۵۰۰۰
نوویاکوو	۱۹۳۰۰
شهر قدیمی	۲۳۰۰
پیزگات زیو	۳۰۱۰۰
رامات اشکول	۶۳۰۰
راموت	۳۷۹۰۰
جمع	۱۶۱۸۰۶

منبع: Report on Israeli Settlements, Washington, DC, 1995

می دهد که هدف سیاستهای برنامه ریزی

شهری اسرائیل استفاده از مناطق سبز برای حفظ محیط طبیعی نیست، بلکه برای تصاحب زمین، به منظور ساختن یا گسترش شهر کهای یهودی بوده است.

سیاست اسکان دهی در بیت المقدس و اطراف آن، به اکثریت یافتن یهودیان - حتی در بخش شرقی شهر - انجامیده است. در تابستان ۱۹۹۳، اسرائیل اعلام کرد جمعیت مهاجران یهودی، به طور تخمینی ۱۶۸ هزار نفر و بیش از جمعیت ۱۵۴ هزار نفری فلسطینی ها در بیت المقدس شرقی بوده است. در ۱۹۹۵، این جمعیت مهاجر به ۲۰۰ هزار نفر افزایش یافته، و حدود ۳ هزار نفر از آنها در شهر قدیمی (در کنار بیش از ۲۸ هزار نفر فلسطینی) زندگی می کنند. دولت اسرائیل، انگیزه های سخاوتمندانه ای را برای تشویق یهودیان به زندگی در بیت المقدس شرقی فراهم می آورد. امروزه، تعداد مهاجران یهودی در بیت المقدس شرقی در کل جمعیت یهودی نسبت به سال ۱۹۶۷ حدود ۷۶ درصد افزایش نشان می دهد.

حق اقامت

استراتژیهای مربوط به تغییر ترکیب جمعیت با هدف جداسازی فلسطینی های مقیم بیت المقدس از اعراب فلسطینی کرانه باختری، و نیز ترس اسرائیلی ها از احتمال کاهش رشد جمعیت یهودی آن شهر (به نحوی که حفظ اکثریت یهودی میسر نباشد)^{۲۲} طرح ریزی شده اند. این استراتژی با اعمال سیاستهای محدود سازی اقامت و ساخت مسکن، موجب بیرون رانده شدن مردم فلسطینی از شهر شده است.

اسرائیل روشهای اداری تبعیض آمیزی را برای کنترل تعداد فلسطینی هایی که به طور قانونی در شهر اقامت دارند، بکار می برد. بر مبنای «قانون ۱۹۵۲ ورود به اسرائیل»^{۴۵} و «مقررات ۱۹۷۴ ورود به اسرائیل»^{۴۶} که مقررات اقامت در اسرائیل را تنظیم می کنند، وزارت کشور اختیار «قانونی» دارد تا تعیین کند چه افرادی می توانند در بیت المقدس ساکن باشند. به طور مثال، فلسطینی های مقیم بیت المقدس که:

* بخواهند به خارج سفر کنند، باید برای ورود مجدد به اسرائیل رواید بگیرند،

در غیر این صورت حق بازگشت خود را در بیت المقدس از دست می دهند.
 از دست می دهند. * بیش از ۷ سال در خارج زندگی
 * درخواست اقامت یا شهروندی جای می کنند، خود به خود حق اقامتشان در
 دیگری را می کنند، حق اقامت خود را بیت المقدس لغو می شود.

جدول ۴

موج مصادره زمین توسط اسرائیلی ها در بیت المقدس

الف) ۱۹۶۷	محلہ المغاربه ^{۲۴} ، شهر قدیمی: ۱۲۰۰ دونم مصادره شد، ۱۳۵ خانه تخریب شد، ۵ هزار فلسطینی بیرون رانده شدند تا میدانگاهی در برابر دیوار البراق ^{۲۵} ساخته شود.
ب) ۱۹۶۸	۴ هزار دونم زمین از شیخ جاره ^{۲۶} ، شوفات ^{۲۷} ، لفته ^{۲۸} و عیسویه ^{۲۹} ، برای ساخت شهرکهای مانت اسکوپوس ^{۳۰} ، تپه فرانسوی و رامات اشکول ^{۳۱} مصادره شد.
پ) ۱۹۷۰	۱۴ هزار دونم زمین در مالحه ^{۳۲} ، سور باهر ^{۳۳} ، بیت جالا ^{۳۴} ، لفته ^{۳۵} و شوفات توقیف شد تا در ۱۹۷۵، شهرکهای گیلو ^{۳۵} ، تالپوت شرقی ^{۳۶} ، نوویاکوو ^{۳۷} و راموت ^{۳۸} ایجاد شوند.
ت) ۱۹۸۰	۴۵۰۰ دونم زمین از بیت هانینه ^{۳۹} و هیزمه ^{۴۰} مصادره شد تا شهرک پیسگات زیوا ^{۴۱} ساخته شود.
ث) ۱۹۹۱	۲ هزار دونم زمین از ام طوبی ^{۴۲} ، سور باهر، و مناطق همجوار آنها توقیف، و برای شهرک هار هوما ^{۴۳} در نظر گرفته شد؛ ایجاد شهرک رخس شوفات ^{۴۴} بسرروی زمینهای دهکده شوفات.
۱۹۹۵-۱۹۶۷:	۲۴ هزار دونم (یا ۳۴ درصد) از زمینهای بیت المقدس شرقی برای ساخت جاده ها و شهرکها مصادره شد.
۱۹۹۶-۱۹۹۵	۶ هزار دونم دیگر برای تصرف در نظر گرفته شده، که اکثر آن در جنوب بیت المقدس واقع شده اند.

* با فردی از کرانه باختری، نوار غزه یا خارج از کشور ازدواج کنند، باید درخواست ویژه ای نمایند تا اینکه به طور قانونی بتوانند در بیت المقدس بایکدیگر زندگی کنند. اکثر این درخواستها، بدون هیچ نیازی به توجیه و بیان علت، رد می شوند. تقاضای درخواست کنندگان زن تا ۱۹۹۴ عموماً بر این اساس که یک زن عرب باید با خانواده شوهرش زندگی کند، پذیرفته نمی شد.

* بخواهند فرزندانشان را به عنوان ساکنان بیت المقدس معرفی کنند، تنها در صورتی قادر به انجام این کار هستند که پدر دارای کارت شناسایی معتبر بیت المقدس باشد. در نتیجه، موارد بیشماری از فرزندان «ثبت نشده» و پدر و مادرهایی که «به طور غیر قانونی» در بیت المقدس زندگی می کنند، وجود دارند. این افراد از خدمات درمانی و آموزشی شهر محروم هستند.

نکته مهم این است که این شروط شامل حال ساکنان دایمی یهودی و یا شهروندان اسرائیلی که تابع «قانون ۱۹۵۰ بازگشت» هستند، نمی شود.

* از ۱۹۹۴، وزارت کشور به اقداماتش علیه حق اقامت فلسطینی ها در بیت المقدس شتاب بخشیده است. به طور نمونه، مقررات جدیدی را وضع کرده است که بر اساس آن فلسطینی های بیت المقدس باید به اثبات برسانند که «مرکز زندگی» آنها در درون محدوده شهری بیت المقدس است. این مقررات مربوط به فلسطینی هایی می شود که دارای گذرنامه خارجی و نیز حق اقامت در بیت المقدس هستند و از آنها خواسته شده تا بین این دو، یکی را انتخاب کنند.

در ضمن، آنهایی که در خارج از محدوده های شهری به سر می برند و در حال حاضر تعدادشان بیش از ۱۲ هزار نفر است، نیز مشمول این مقررات می شوند. هنگامی که نسبت به این سیاست اعتراض شد، اسرائیل یادداشت زیر را توزیع کرد:

«ساکنان فلسطینی بیت المقدس، که در جای دیگر سکنی گزینند، حق خود را برای اقامت در بیت المقدس از دست می دهند. شهروندان می توانند در هر جا که مایل باشند زندگی کنند، اما ساکنان می توانند در

هر زمان معیننی تنها در یک مکان زندگی کنند. یک فرد می تواند شهروند اسرائیلی باشد و در فرانسه اقامت داشته باشد، یا شهروند فرانسوی باشد و در اسرائیل به سر برد، اما یک فرد نمی تواند ساکن اسرائیل باشد و در جای دیگر اقامت داشته باشد.»

ضبط کارتهای شناسایی فلسطینی های بیت المقدس، به بهانه های اداری، سیاست بکار گرفته شده مقامات اسرائیلی است. تا فوریه ۱۹۹۷، تعداد کارتهای شناسایی توقیف شده به ۶۰۰ مورد رسیده بود.

محصورسازی

در مارس ۱۹۹۳، دولت رابین با مسدود کردن عمومی نوار غزه و کرانه باختری از ورود فلسطینی ها به اسرائیل جلوگیری کرد و از دسترسی آنها به بیت المقدس و آزادی حرکت بین بخش شمالی و جنوبی سواحل غربی رود اردن جلوگیری به عمل آورد. این سیاست، با تعهدات اسرائیل تحت حقوق بین الملل (بویژه قسمت چهل و سوم مقررات لاهه که

اسرائیل را ملزم می کند تا رفاه و زندگی منظم ساکنان سرزمینهای اشغالی را فراهم آورد) مغایرت دارد. محصورسازی، نه فقط یک مرز غیر رسمی (دوفاکتو) بین کرانه باختری و بیت المقدس ایجاد می کند و همه فلسطینی های بدون کارت شناسایی بیت المقدس را مجبور می سازد تا برای ورود به بیت المقدس اجازه مخصوص بگیرند، بلکه هزاران انسان را از دسترسی به محل کار و داشتن درآمد محروم ساخته و به آنها امکان دسترسی به خدمات پزشکی، آموزشی و اقتصادی و نیز به اماکن مقدسه را نمی دهد. در موقعیتهای مختلف (مانند تعطیلات یهودی، یا پس از حملات بر ضد هدفهای اسرائیلی)، مقامات اسرائیلی، محصورسازی کاملی را برقرار ساخته و تمام مجوزها را به بهانه نیاز به ضمانتهای امنیتی لغو کردند. در اواسط نوامبر ۱۹۹۶ در مقایسه با ۱۲۰ الی ۱۳۰ هزار نفری که پیش از محصورسازی، چنین مجوزهایی داشتند، کمتر از ۴۰ هزار کارگر فلسطینی، مجوز ورود معتبر به اسرائیل را داشت، آنان که «به طور غیر قانونی» و در جستجوی کار به شهر وارد می شوند، در خطر زندانی شدن (تا حداکثر

چهار سال) و پرداخت جریمه (تا ۸ هزار شکالیم جدید^{۴۷}) قرار دارند. برای جلوگیری از استخدام فلسطینی‌ها، کارفرمایان اسرائیلی در معرض پرداخت جریمه قرار دارند. خسارات وارد آمده به فلسطینی‌ها بر اثر سیاست محصورسازی اسرائیل، روزانه حدود ۶۰۹ میلیون دلار برآورد شده است.

ساکن بیت المقدس شرقی وجود داشت، در حالی که ۱۶۰ هزار مهاجر یهودی، ۳۸۵۰۰ واحد مسکونی (تقریباً بیش از دوبرابر فلسطینی‌ها) در اختیار داشتند. به طور متوسط، منازل فلسطینی‌ها دارای نسبت ۲٫۲ درصد به هر اتاق (و حدود ۳۲٫۳ درصد یا نسبت ۳ فرد به هر اتاق) است، در حالی که این نسبت برای یهودیان ۱٫۱ فرد به هر اتاق است.

شرایط زندگی

به دلیل اقدامات محدود کننده مربوط به ساختمان سازی فلسطینی، بیش از ۲۶ درصد از کل هزینه خدمات شهری را پرداخت می کنند، تنها حدود ۵ درصد از بودجه شهرداری، در بیت المقدس شرقی

اگرچه مردم فلسطینی بیت المقدس عرب نشین به مصرف می رسد. ۴۰ درصد از منازل فلسطینی‌ها دارای شبکه فاضلاب نیست، و نیمی از شبکه های آب نیاز به تعمیر و تعویض دارد. خدماتی از قبیل جمع آوری زباله، پارکها، باغها، روشنایی خیابانها و تعمیرات، تقریباً در بیت المقدس شرقی وجود ندارند.

اسلو و پس از آن

بیانیه اصول ۲۸ که در سپتامبر ۱۹۹۳ به امضای اسرائیل و ساف رسید، بیان می دارد که مذاکرات وضعیت دائمی قبل از آغاز سومین سال دوره [صلح] موقتی آغاز شده و تمام مسایل باقیمانده از جمله بیت المقدس را در بر خواهد گرفت. در موافقتنامه اسلو، فلسطینی‌ها می پذیرند که مذاکره بر سر وضعیت بیت المقدس را در

تا فوریه ۱۹۹۵، حدود ۲۰۹۰۰ واحد مسکونی در محله های فلسطینی برای حدود ۱۵۶ هزار فلسطینی

مقابل تعهد اسرائیل برای حفظ تمامیت ارضی کرانه باختری و نوار غزه به تعویق بیندازند. با وجود این دولت اسرائیل بدون توجه به محکومیت بین المللی آن کشور به خاطر اقدامات و اعمال یکجانبه برای تغییر وضع موجود بیت المقدس، به طور دائمی در حال نقض تعهداتش است و پافشاری می کند بیت المقدس غیر قابل تقسیم و زیر نظارت اسرائیل و «پایتخت ابدی» اسرائیل باقی خواهد ماند. بنابراین، چیزی را برای مذاکره باقی نمی گذارد.

نهادهای فلسطینی

در ۲۶ دسامبر ۱۹۹۴، کنست (مجلس اسرائیل)، «قانون اجرای موافقتنامه غزه - اریحا» را با ۵۶ رأی موافق در برابر ۶ رأی مخالف همراه با ۳۲ رأی غایب به تصویب رساند. این قانون، فعالیتهای سیاسی فلسطینی ها در بیت المقدس را ممنوع می کند. هر نهادی (محلّی یا خارجی) که فعالیتهایش به نحوی به ساف مربوط می شود، باید برای ایجاد دفتر و اداره مجوز اسرائیلی بگیرد. این قانون، بر خلاف بیانیه اصول [اسلو]، و نیز مغایر با نامه محرمانه

اطمینان بخشی است که پرز، وزیر امور خارجه اسرائیل به هلست، وزیر امور خارجه نروژ در ۱۱ اکتبر ۱۹۹۳ ارسال کرد، و طی آن، تأیید می نمود که نهادهای فلسطینی در بیت المقدس شرقی حایز اهمیت بسزایی است و «ما فعالیتهایشان را محدود نخواهیم ساخت.»

لیکود و نتانياهو

در آوریل ۱۹۹۶، کمیته مبارزاتی لیکود، اصول سیاستهایش در قبال فلسطینی ها را ارائه کرد. در مورد بیت المقدس، در اصل سه نکته بیان شد که: «بیت المقدس متحد، پایتخت اسرائیل و تحت حاکمیت مطلق آن است. فعالیت ساف در بیت المقدس متوقف شده، و نهادهایش بسته خواهد شد.» اصول راهنمای دولت لیکود که پس از پیروزی نتانياهو منتشر شد، بند زیر را در مورد بیت المقدس مقرر داشت:

۱- بیت المقدس، پایتخت اسرائیل، یک شهر کامل و تقسیم نشده است و برای همیشه تحت حاکمیت اسرائیل باقی خواهد ماند.

۲- آزادی عبادت و دسترسی به اماکن مقدسه برای اعضای همه ادیان و مذاهب تضمین خواهد شد.

۳- دولت، با هر کوششی جهت برهم زدن وحدت بیت المقدس مقابله خواهد کرد و مانع از هر عملی که مغایر با حاکمیت انحصاری اسرائیل بر شهر باشد، خواهد شد.

۴- دولت اسرائیل، از طریق وزارتخانه هایش و شهرداری بیت المقدس، منابع ویژه ای را برای تسریع ساختمان سازی، بهبود خدمات شهری برای ساکنان یهود، عرب و سایرین و برای تحکیم وضعیت اقتصادی و اجتماعی منطقه شهری بیت المقدس تخصیص خواهد داد.

«موافقتنامه ملی» تدوین شده توسط یوسی بیلین ۴۹ (از حزب کارگر و میخائیل ایتان ۵۰ (از حزب لیکود) در مورد مذاکره بر سر صلح دائمی با فلسطینی ها در ۲۲ ژانویه ۱۹۹۷ به اطلاع عموم رسید که

در مورد بیت المقدس چنین مقرر می دارد:

۱- بیت المقدس، پایتخت اسرائیل، با محدوده شهری فعلی، شهر متحد یگانه ای در درون اسرائیل مستقل خواهد بود.

۲- فلسطینی ها، بیت المقدس را به عنوان پایتخت اسرائیل شناخته و اسرائیل مرکز حکومت موجودیت فلسطینی را که در درون مرزهای این موجودیت [سیاسی] و در خارج از محدوده شهری بیت المقدس فعلی خواهد بود، به رسمیت خواهد شناخت.

۳- به اماکن مقدسه مسلمان و مسیحی در بیت المقدس وضعیت ویژه داده خواهد شد.

۴- در چهارچوب ارگانهای شهری، برای ساکنان فلسطینی محله های عرب نشین در بیت المقدس شرایطی ایجاد خواهد شد که به آنها اجازه مشارکت در مسئولیت اداره زندگیشان در شهر را خواهد داد.

ترجمه و تلخیص: سعیده لطفیان

پاورقی ها:

* این مطلب خلاصه ای از گزارش مفصلتری است که «جامعه آکادمیک فلسطینی برای مطالعات امور بین الملل» در بیت المقدس تهیه کرده است.

Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs (PASSIA), *The Changing Face of Jerusalem*. Jerusalem: PASSIA, 1997, 13 p.

26. Sheikh Jarrah
27. Shu'fat
28. Lifta
29. Issawiya
30. Mt. Scopus
31. Ramat Eshkol
32. Malha
33. Sur Baher
34. Beit Jala
35. Gilo
36. East Talpiot
37. Neve Ya'akov
38. Ramot
39. Beit Hanina
40. Hizma
41. Pisgat Ze'ev

42. Um Tuba
43. Har Moma
44. Rekhesh Shufat
45. Law of Entry to Israel.
46. Entry to Israel Regulations
47. New Sheqalim
48. Declaration of Principles (DOP)
49. Yossi Beilin
50. Michael Eitan

1. Lifta
2. Deir Yassin
3. Ain Kerem
4. al-Malha
5. Hadassah
6. Yad Vashem
7. Mamilla
8. Levi Eshkol
9. Teddy Kollek

۱۰. Dunam یا Dunum به یک واحد قطعه زمین به ویژه در کشور اسرائیل گفته می شود که مساحت آن برابر با ۱۰۰۰ متر مربع یا حدود یک چهارم جریب است. [م]

11. Mughrabi
12. al-Buraq
13. Ramalla
14. Hebron
15. Bet Shemesh
16. Jericho
17. 5. Likud
18. Setach nol Patuch
19. Shu'fat
20. Ramot
21. Jabel Abu Ghneim
22. Har Homa

۲۳. در ۱۹۹۴، نرخ رشد جمعیت غیر یهودی (فلسطینی ها) در بیت المقدس ۳/۴ درصد بود، در حالی که نرخ رشد جمعیت یهودی تنها به ۱/۳ درصد رسید (سالنامه آماری بیت المقدس، ۱۹۹۵ / ۱۹۹۴).

24. Mughrabi
25. Al-Buraq

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی